

การยึดมั่นผูกพันในงานและหนุนเสริมขับเคลื่อนหุ้นส่วนทางสังคม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ Work Engagement and Social Partner Support for Smog Problem Solving and Preventing in Chiang Mai Province

แสงดาว กองใจ, สมคิด แก้วทิพย์, เฉลิมชัย ปัญญาดี, บงกชมาส เอกเอี่ยม
Saengdao Kongjai, Somkit Keawtip, Chalermchai Panyadee and Bongkochmas Ekiem
วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
School of Administrative Studies, Maejo University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: starkongjai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของหุ้นส่วนทางสังคม เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจังหวัดเชียงใหม่ และ 2) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ตัวแทนหรือผู้นำกลุ่มจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้เรื่องมลพิษทางอากาศและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของหุ้นส่วนทางสังคม เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.62$) เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความกระตือรือร้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ($\bar{x} = 2.69$) การอุทิศให้กับงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ($\bar{x} = 2.67$) การจดจ่อใส่ใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ($\bar{x} = 2.40$)
2. ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เรียงลำดับปัจจัยที่สัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ 1) ปัจจัยทางจิตวิทยามีตัวแปรที่มีอิทธิพล 4 ตัวแปรคือ (1) แรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มหุ้นส่วนทางสังคม (2) ทักษะคิดต่อการดำเนินงาน

*ได้รับบทความ: 31 มกราคม 2565; แก้ไขบทความ: 4 กรกฎาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 24 กันยายน 2565
Received: January 31, 2022; Revised: July 4, 2022; Accepted: September 24, 2022

ของหุ้นส่วนทางสังคม (3) ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นควัน (4) ประสบการณ์การเรียนรู้ฯ เรียงตามลำดับจากค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุมากไปหาน้อย คือ 0.413, 0.233, 0.128 และ 0.012

คำสำคัญ: การยึดมั่นผูกพันในงาน; หุ้นส่วนทางสังคม; การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันจังหวัดเชียงใหม่

Abstract

This quantitative study was conducted to investigating: 1) work engagement and social partner support for smog problem solving and preventing in Chiang Mai province and 2) factors having a relationship with work engagement and social partner support for smog problem solving and preventing in Chiang Mai province. The sample group consisted of 257 who were knowledgeable about smog and local administrative organization in Chiang Mai province. In the other words, they were representatives of civil society as well as public and private sectors obtained by purposive sampling. A set of questionnaires was used for data collection and analyzed by using multiple regression.

Results of the study revealed that:

1. The respondents had a high level of work engagement and social partner support for smog problem solving and preventing ($\bar{x} = 2.62$). This was in terms of the following: 1) enthusiasm in smog problem solving and preventing ($\bar{x} = 2.69$); 2) dedication to work on smog problem solving and preventing ($\bar{x} = 2.67$); and 3) attention in smog problem solving and preventing, respectively.

2. Psychological factors had a relationship with work engagement and social partner of the respondents which included 4 variables: 1) motivation to join the social partner group; 2) attitude towards social partner operation; 3) knowledge about smog; and 4) learning experience 0.413, 0.233, 0.128, and 0.012, respectively.

Keywords: Work engagement; Social partner; Smog problem solving and preventing in Chiang Mai province

1. บทนำ

ปัญหาฝุ่นควันภาคเหนือของประเทศไทยเกิดขึ้นมานับ 10 ปี ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่พบ

มาก จากรายงานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2563) สถานการณ์ฝุ่นควันภาคเหนือตั้งแต่ปี 2558-2563 พบค่าฝุ่นควันสูงเกินค่ามาตรฐาน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ทำให้

ส่งผลกระทบ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการจราจร ปัญหาฝุ่นควันของ จังหวัดเชียงใหม่ มีหลายสาเหตุมาจากปัจจัยหลัก ได้แก่ สภาพภูมิประเทศ ปัญหาสภาพภูมิอากาศ ปัญหาในเขตป่า การเผาในที่โล่ง การคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง และโรงงานอุตสาหกรรม

ที่ผ่านมาภาครัฐบาลได้เข้ามาเร่งแก้ไข ปัญหาฝุ่นควัน และได้บรรจุการป้องกันและแก้ไข ปัญหาฝุ่นควัน ไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2558-2577 แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่า ที่ควร เพราะเน้นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่า ต้นเหตุ ไม่มีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญห ฝุ่นควันที่ชัดเจน ซึ่งได้แต่ออกมาตรการกฎหมาย หนังสือสั่งการ รวมถึงมาตรการห้ามเผา หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนขาดการบริหารงานแบบ บูรณาการร่วมกัน อีกทั้งไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพและ หน่วยงานประสานงาน ที่จะมากำหนดความเป็น เอกภาพทางนโยบายในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาฝุ่นควันอย่างเป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง ในการทำงาน ทั้งนี้ปัญหาฝุ่นควันเป็นการทำงาน แบบรวมศูนย์อำนาจสั่งการ ส่งผลให้การแก้ปัญหา ไม่เป็นเอกภาพต่างฝ่ายต่างทำ การดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันที่ผ่านมา จังหวัด เชียงใหม่ ได้พยายามบูรณาการร่วมมือ แต่ก็ยัง ไม่เพียงพอต่อการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ระหว่างหน่วยงานในภาครัฐและภาคองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นยังขาดระบบในการติดตาม งานระหว่างองค์กรและการประเมินผลในโครงการ รวมถึงความไม่คล่องตัวในการดำเนินงาน อันเนื่อง มาจากระเบียบทางราชการของ

การเป็นหุ้นส่วน (partnership) เป็น แนวคิดการบริหารจัดการร่วมสมัย และมักนำไปใช้ใน ระบบราชการสมัยใหม่ที่สามารถสร้างประโยชน์ให้ กับองค์กรภายใต้แนวคิดที่ต่างฝ่ายต่างได้ ทำให้เกิด การประหยัดงบประมาณระหว่างภาครัฐและภาค เอกชน การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของ การจัดการสาธารณะ การลดความเสี่ยง และการมี ส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดนี้นำมาใช้ในหลาย กิจกรรมสาธารณะระดับโลก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน รวมถึงการเพิ่มความรับผิดชอบทางสังคมและ สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องแนวทาง การแก้ปัญหาฝุ่นควันสำหรับจังหวัดเชียงใหม่ของ ญัฐกร วิทิตานนท์ (2555) และโครงการวิจัยสร้าง ความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการแก้ปัญหาวิกฤต ฝุ่นควัน คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งได้เสนอแนวทางการ แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาฝุ่นควันของเมือง เชียงใหม่

ความยึดมั่นผูกพันในงานทำให้บุคลากร เกิดทัศนคติเชิงบวก มีความสุขและมีความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สามารถที่จะสร้าง ผลงานออกมาได้เป็นอย่างดี ที่แสดงถึงลักษณะ ความกระตือรือร้นในการทำงาน การอุทิศ พุ่่มเท พลังกาย พลังใจ พลังปัญญา ให้กับงานมีความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวและสิ้นไหลในการทำงานเป็น แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ และเป็น สภาวะจิตใจในทางบวกที่ทำให้งานบรรลุผลตาม เป้าหมาย โดยแสดงออกถึงการมีพลัง ความทุ่มเท

การมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความกระตือรือร้นและความพยายามอย่างมุ่งมั่น

ความยึดมั่นผูกพันในการแก้ไขปัญหาคือคุณลักษณะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดความยึดมั่นผูกพันของชอว์ฟีลี (Schaufeli et al., 2002, pp. 71-92) เป็นการศึกษาสภาวะจิตใจของประชาชนที่เป็นสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคม ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งแสดงออกได้ใน 3 ลักษณะ คือ 1) ความกระตือรือร้น 2) การอุทิศตนให้กับงาน 3) การจดจ่อใส่ใจ โดยศึกษาถึงตัวแปรปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องของการเป็นสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคม ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาย่างครอบคลุมทั้งปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา

ดังนั้นสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมจึงจำเป็นต้องมีความยึดมั่นผูกพันในการทำงาน เพื่อให้พวกเขาได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้นคว้าต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาค้นคว้าของหุ้นส่วนทางสังคมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้นคว้าจังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาค้นคว้า

ของสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมจังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณพื้นที่ในการศึกษา คือ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญและบุคคลสำคัญในองค์กรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากองค์กรภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้นคว้าจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการกำหนดขนาดตัวอย่างจะสูตรคำนวณของ Yamane (1973, p. 285) โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภา และข้าราชการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พนักงานเทศบาลตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ องค์กรเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม ภาคีเครือข่ายและประชาชนทั่วไปในจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม จำนวน 257 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามการวิจัยให้มีความครอบคลุมกับประเด็นที่ต้องการตามวัตถุประสงค์มากที่สุด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 0.98 แสดงว่า ในภาพรวมการวิจัยในครั้งนี้มีความเชื่อมั่นสูงมาก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณ (multiple regressions analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยลักษณะบุคลากรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 257 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.8 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.2 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.7 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 49.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.2 มีอาชีพข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน คิดเป็นร้อยละ 33.9 มีรายได้โดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.4 จากการ

พิจารณาดูข้อมูลโดยรวม จะสังเกตเห็นได้ว่า สมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมที่ทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันมีทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าๆกันซึ่งอยู่ในกลุ่มวัยกลางคน และเป็นวัยทำงาน เป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่ทำงานใช้สมองมากกว่าใช้แรงงาน ซึ่งทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่

1. ผลการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันของหุ้นส่วนทางสังคมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันฯ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล
1. การยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน จังหวัดเชียงใหม่	2.62	0.57	มาก
2. ความกระตือรือร้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน	2.69	0.54	มาก
3. การอุทิศให้กับงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน	2.67	0.55	มาก
4. การจดจ่อใส่ใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน	2.40	0.67	มาก

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันฯ อยู่ในระดับระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความกระตือรือร้นในการป้องกันฯ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.69 รองลงมา คือ ด้านการอุทิศให้กับงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน

อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.67 และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจดจ่อใส่ใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝุ่นควัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.40 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันของสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางจิตวิทยา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการยืมนั้นผูกพันในงานป้องกันฯ

ตัวแปร	ค่าสถิติทดสอบ			
	B	Beta	t	Sig. T
ค่าคงที่ (Constant)	1.831	-	9.472	0.000
แรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มฯ	0.366	0.413	5.930	0.000
ทัศนคติต่อการดำเนินงานฯ	0.217	0.233	3.377	0.001
ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นควัน	0.295	0.137	2.681	0.008
ประสบการณ์การเรียนรู้ฯ	0.227	0.128	2.540	0.012
$R = 0.613$ $R^2 = 0.375$ $F = 6.449$ $p < .05$				

จากตารางที่ 2 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1) เมื่อพิจารณาค่าสถิติ R เท่ากับ 0.613 แปลว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ร้อยละ 61.30 และค่าสถิติ $R^2 = 0.375$ ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามได้ร้อยละ 37.50 ส่วน Sig.F เท่ากับ 0.000 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

2) เมื่อพิจารณาค่าของตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.000 ถึง 0.012 คือ 0.000, 0.000, 0.001, 0.008 และ 0.012 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 93 ถึง 99

3. ปัจจัยจิตวิทยาสัมพันธ์กับการยืมนั้นผูกพันในงานป้องกันฯ เรียงตามลำดับจากค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุมากไปหาน้อยคือ แรงจูงใจใน

การเข้าร่วมกลุ่มหุ้นส่วนทางสังคม ทัศนคติต่อการดำเนินงานของหุ้นส่วนทางสังคม ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นควัน และประสบการณ์การเรียนรู้ฯ โดยมีอิทธิพลเชิงสาเหตุเท่ากับ 0.413, 0.233, 0.13 และ 0.128 ดังนี้

1) ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมแก้ปัญหาฝุ่นควันทำให้เกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มหุ้นส่วนทางสังคมฯ เพราะได้มีการพบปะกับเพื่อนร่วมงาน และร่วมระดมสมองในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน อีกทั้งบุคคลที่มีแรงจูงใจทางบวก สามารถเผชิญกับปัญหา จนผ่านพ้นไปด้วยดี และความตั้งใจที่แน่วแน่เป็นการแก้ปัญหาฝุ่นควันอย่างยั่งยืน คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.32$)

2) ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมต้องทัศนคติที่ดีมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม มีเป้าหมายที่แน่นอนชัดเจน มีความจริงใจ โดยไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น และเชื่อว่าหุ้นส่วนทางสังคมสามารถแก้

ปัญหาฝุ่นควันได้ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.53$)

3) ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมมีความรู้เกี่ยวกับฝุ่นควันอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ การป้องกันตัว รวมถึงวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันทั้งในปัจจุบันและในอนาคต คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.00$)

4) ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรม และมีประสบการณ์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งได้เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับงานแก้ไขปัญหามลพิษทั้งในหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 1.98$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้างต้นทำให้สามารถสังเคราะห์ การยึดมั่นผูกพันในงาน และหนุนเสริมขับเคลื่อนหุ้นส่วนทางสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจังหวัดเชียงใหม่ดังต่อไปนี้

1. การยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันพบว่าประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้สมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมมีระดับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกัน อยู่ในระดับมาก มีความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น ขณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นควันแม้ว่างานจะมีความยากลำบาก ส่วนในด้านการอุทิศให้กับงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษพบว่า หุ้นส่วนทางสังคมมีความเห็นว่า งานแก้ปัญหามลพิษมีความสำคัญและมีความท้าทาย ทั้งนี้ยังพบว่า สมาชิกที่ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจทางบวกที่ทำงานนี้ต่อไป ซึ่งการยึดมั่นผูกพันในการแก้ไขปัญหามลพิษที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดความยึดมั่น

ผูกพันของชอยฟีลี (Schaufeli et al., 2002, pp. 71-92)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกัน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา ที่ส่งผลต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันว่าปัจจัยใดบ้างที่สามารถพยากรณ์หรือทำนาย ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิจารณาตัวแปรตาม คือ การยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความกระตือรือร้น ด้านการอุทิศให้กับงาน และด้านการจดจ่อใส่ใจ

2.1 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่สัมพันธ์ต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของปัญจมาส ทริชานนท์ (2555) ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันในงานของเจ้าหน้าที่องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ปฏิบัติงานด้านเอดส์ พบว่า ปัจจัยบุคคล ได้แก่ ทุนพลังใจทางบวกมีอิทธิพลทางบวกต่อความยึดมั่นผูกพันในงานของเจ้าหน้าที่องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ปฏิบัติงานด้านเอดส์ ในขณะที่ความต้องการจากงานและการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานมีอิทธิพลทางลบต่อความยึดมั่นผูกพันในงาน

2.2 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ ปัจจัยทางจิตวิทยา ที่สัมพันธ์ต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกัน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีความสัมพันธ์

ต่อการยึดมั่นผูกพันในงาน ร้อยละ 37.50 มีตัวแปรที่มีอิทธิพล 4 ตัวแปรคือ 1) แรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มหุ้นส่วนทางสังคม 2) ทักษะคิดต่อการดำเนินงานของหุ้นส่วนทางสังคม 3) ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นควัน 4) ประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องการป้องกันและแก้ปัญหาฝุ่นควัน และสอดคล้องกับงานของฐานธินทร์ หาญเกียรติวงศ์ และคณะ (2560, หน้า 41-35) เครือข่ายการป้องกันปัญหาฝุ่นควันในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยและเงื่อนไขในการเกิดเครือข่าย ได้แก่ ทุนทางสังคม เครือข่ายและปฏิสัมพันธ์การบริหารจัดการในเครือข่าย

สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันฯ ควรส่งเสริมสร้างการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นควันร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยการแสดงออกใน 3 ลักษณะ คือ ความกระตือรือร้น การอุทิศตนให้กับงาน และการจดจ่อใส่ใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นควัน เพราะแนวคิดการยึดมั่นผูกพันในงานนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจทางบวก เมื่อมีอยู่ในตัวบุคคลแล้วจะนำมาซึ่งความสำเร็จ โดยความยึดมั่นผูกพันในการทำงานยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาในการทำงานภายใต้แรงกดดันและความตึงเครียดได้ดี ดังนั้นบุคลากรจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของความยึดมั่นผูกพันในการทำงาน ทั้งนี้ควรสนับสนุนและส่งเสริมการแก้ปัญหาปัจจัยทางจิตวิทยาซึ่งมีต่อผลสัมฤทธิ์ต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันฯ มากที่สุด ดังนี้ 1) แรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มหุ้นส่วนทางสังคม 2) ทักษะคิดต่อการดำเนินงานของหุ้นส่วนทางสังคม 3)

ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นควัน 4) ประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องการป้องกันและแก้ปัญหาฝุ่นควันเพราะปัจจัยทางจิตวิทยาเป็นการแก้ปัญหาที่ตัวบุคคลซึ่งสามารถทำได้ง่ายกว่าปัจจัยทางสังคม อันเนื่องมาจากปัจจัยทางสังคม มีระบบโครงสร้าง สายงาน ปฏิบัติที่ยุ่งยากซับซ้อน รวมไปถึงระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ที่เกี่ยยากและต้องใช้เวลา อีกทั้งปัญหาฝุ่นควันเป็นปัญหาที่ซับซ้อน มีตัวแปร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากมาย วิธีแก้ปัญหาก็ต้องอาศัยผู้นำที่จะต้องมองสภาพการณ์ปัญหาในเชิงยุทธศาสตร์โดยรวม ไม่ใช่แก้ปัญหาแบบ ตาบอดคลำช้าง ที่สำคัญที่สุดควรมีการบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นควันจังหวัดเชียงใหม่ โดยการหนุนเสริมและขับเคลื่อนหุ้นส่วน เพราะแนวคิดหุ้นส่วนทางสังคมทำให้ประหยดงบประมาณระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการสาธารณะ การลดความเสี่ยง มีการยึดหลัก ธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ข้อดีคือมุ่งประหยัดและลดงบประมาณของภาครัฐในการจัดการบริการสาธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน รวมถึงการเพิ่มความรับผิดชอบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกร วิทิตานนท์ (2555) เรื่องแนวทางการแก้ปัญหาฝุ่นควันสำหรับจังหวัดเชียงใหม่และโครงการวิจัยสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการแก้ปัญหาวิกฤตฝุ่นควัน คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ (2554) ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติความสำเร็จในการแก้ไขปัญหามุณควันของเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้ตัวขับเคลื่อนสำคัญในการแก้ปัญหามุณควัน ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 210 แห่ง

ปัญหามุณควันของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการเผาทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น การเผาพื้นที่ภาคเกษตร เผาขยะ เผาเพื่อหาของป่า ไฟป่า ทั้งนี้การแก้ไขปัญหามุณควันจังหวัดเชียงใหม่สามารถใช้แนวคิดการยึดมั่นในงาน เพราะในปัจจุบันความยึดมั่นผูกพันในการทำงานเป็นคุณลักษณะสำคัญในการทำงาน ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจทางบวกเมื่อมีอยู่ในตัวบุคคลแล้วจะนำมาซึ่งความสำเร็จโดยความยึดมั่นผูกพันในการทำงานยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาในการทำงานภายใต้แรงกดดันและความตึงเครียดได้ดี ดังนั้นบุคลากรจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของความยึดมั่นผูกพันในการทำงาน เพื่อเป็นตัวชี้ให้เห็นว่าบุคคลนั้นจะทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และแนวคิดหุ่นส่วนทางสังคม เพราะเป็นแนวคิดสมัยใหม่ และสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรภายใต้แนวคิดที่ต่างฝ่ายต่างได้ ตามหลักแนวคิดการบริหารเพื่อให้หุ่นส่วนต่างๆ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในกาแก้ไขปัญหามุณควันจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยเหตุนี้สมาชิกหุ่นส่วนทางสังคมจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความยึดมั่นผูกพันในการทำงาน เพื่อให้พวกเขาได้ปฏิบัติงาน

ในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามุณควันต่อไปในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 ควรสร้างความตื่นตัว และความตระหนัก ของประชาชนต่อผลกระทบของปัญหามุณควันสร้างความยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามุณควัน โดยการนำหลักสูตรความรู้เรื่องมุณควันเข้าไปสอนให้กับเด็กนักเรียน นักศึกษาในสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน

1.2 จังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคล ให้มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามุณควัน โดยเฉพาะผู้นำและผู้บริหาร ต้องมีการส่งเสริมการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหามุณควันให้กับเจ้าหน้าที่ที่สำคัญที่สุดภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ต้องมีความสามัคคีรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว รวมถึงต้องมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานเพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป

1.3 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ประกอบการ ในจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามุณควัน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อระดมความคิดไปสู่การแก้ไขปัญห และพัฒนาระบบเศรษฐกิจร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยามีผลต่อการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญของสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคมจังหวัดเชียงใหม่และยังพบว่า อิทธิพลทางการเมืองมีผลอย่างมาก ในการบริหารจัดการ และการกำหนดนโยบายเพื่อขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

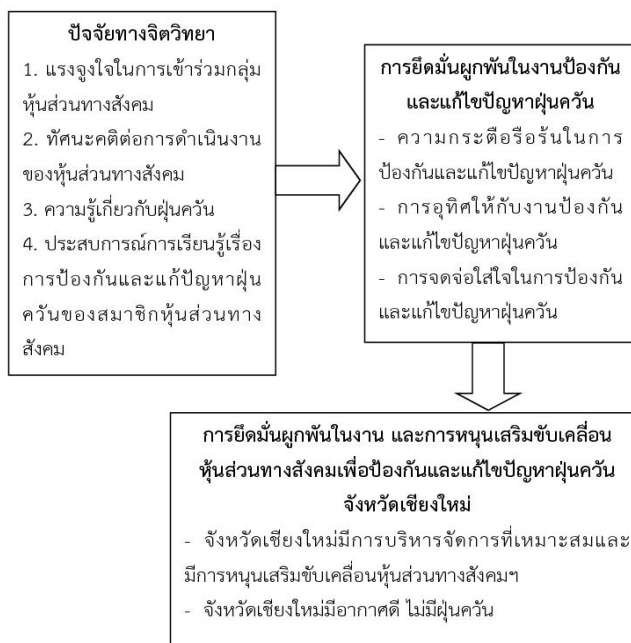
2.2 สร้างกระบวนการเป็นหุ้นส่วนทางสังคม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางสังคมทุกภาคส่วน ทั้งจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนที่อาศัยในแต่ละพื้นที่ จนกลายเป็นข้อตกลงที่ยอมรับ และยึดมั่นผูกพัน มีลักษณะเป็นคำมั่นสัญญาในการปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาคัญร่วมกัน

2.3 เนื่องจากปัญหาคัญส่วนหนึ่ง

เป็นปัญหาคัญที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียง เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคเหนือควรร่วมมือกันแก้ปัญหา คัญจากประเทศรอบข้างเพื่อที่จะมีอำนาจต่อ รองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญในระดับ อาเซียน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย คือ ระดับ การยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญ คัญของหุ้นส่วนทางสังคมเพื่อการป้องกันและ แก้ไขปัญหาคัญจังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่ สัมพันธ์กับการยึดมั่นผูกพันในงานป้องกันและ แก้ไขปัญหาคัญของสมาชิกหุ้นส่วนทางสังคม จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นกรอบแนวทางองค์ความรู้ ใหม่ที่ได้รับดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2563). รายงานการเกิดไฟป่าและจุดความร้อนของแต่ละภาคในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2554). โครงการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควัน กิจกรรมศึกษาวิจัยทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน และการพัฒนาเครือข่ายการเฝ้าระวังในพื้นที่แอ่งจังหวัดเชียงใหม่. (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์ และคณะ. (2560). เครือข่ายการป้องกันปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารชุมชนจิตตาสังคมศาสตร์, 7(3), 41-53.
- ณัฐกร วิฑิตานนท์. (2555). แนวทางการแก้ปัญหาฝุ่นควันสำหรับจังหวัดเชียงใหม่ และโครงการวิจัยสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ในการแก้ปัญหาวิกฤต หมอกควัน คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปัญญาส ทวีตานนท์. (2555). ปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อความมั่นคงผูกพันในงานของเจ้าหน้าที่องค์การไม่แสวงหาผลกำไรที่ปฏิบัติงานด้านเอดส์. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Schaufeli, W. B., Salanova, M., González-romá, V. & Bakker, A. B. (2002). The Measurement of Engagement and Burnout: A Two Sample Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71-92.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed). New York: Harper and Row.

